

~ NYHETSBRÉV ~

För Poul Bjerre Sällskapets medlemmar • Nr 4 år 2017

Hortensian i sin kruka är ett blickfång i höst. Foto: A. Widén

Om trädgårdsarbete, advent och vinterträff

Ett nytt försök att samla medlemmar och andra till en stunds trädgårdsarbete gjordes måndag eftermiddag den 23 oktober. Fem personer arbetade.

Inför advent återkommer musikläraren Hanna Malecki och hennes barnkör som gärna upprepar succén från i fjol. Det ser vi fram emot.

Vi deltar i Grödinge hembygdsförenings evenemang i januari då Elisabeth Svalin Gunnarsson gästar Vasastugan för att berätta kring sin bok om Karin Larssons trädgård på Sundborn. Efter föredrag och kaffe välkomnar sällskapet de intresserade till en visning av Vårstavi.

Stiftelsens planer för framtiden

Sällskapets ordförande är nu adjungerad till Stiftelsen Vårstavi och har hittills deltagit i två styrelsemöten. Framtidsfrågorna gällande fastigheten avhandlas. Avkastningen från kapitalet räcker inte för att underhålla huset och dela ut stipendier. Poul Bjerres testamente stadgar att Vårstavi ska bevaras för framtiden medan stiftelseurkunden inte anger något om fastigheten och dess framtid.

Sten Ekman från Stiftelsens går igenom handlingar i huset som ska arkiveras. Han har undersökt dokument hos Kammarrätten samt granskat tidigare försök att genom permutation frigöra kapital, vilket visat sig vara svårt. I mars 2018 ska ett underlag presenteras för styrelsen som anger möjliga alternativ vad gäller fastigheten Vårstavi och stiftelsens framtida verksamhet.

Ärkebiskopens son utmanade familjen

Äldste sonen Helge Söderblom, stående i mitten tillsammans med syskonen närmast i ålder. Fr v Sven, Ingrid och Brita. Mamma Anna födde ytterligare åtta barn. Fotot taget kring förra sekelskiftet då familjen bodde i Paris där Nathan arbetade som präst och doktorerade vid Sorbonne .

När *Omi Söderblom* började forska i sin farfars historia fick hon unika inblickar i Nathan Söderbloms familjeliv. I äktenskapet med Anna, född Forsell, föddes 12 barn och tio av dem överlevde till vuxen ålder. Äldst i raden var Helge, född i Paris 1896, född efter en första graviditet som slutade i missfall. Den känslige Helge, *Omi Söderbloms* farfar, dog endast 35 år gammal i psykisk sjukdom, färgad av missbruk, skam och skuld och mindervärdeskänslor. Som avhoppad student, medelmåttig skådespelare och varietéartist bröt han mot familjenormerna och vållade pappa ärkebiskopen stora problem.

Den komplicerade relationen mellan Helge och hans far Nathan Söderblom beskrivs utförligt i *Omi Söderbloms* bok *I skuggan av Nathan* (Verbum 2015).

Vid föredraget på Vårstavi fokuserade *Omi Söderblom* på sin farfarsfar Nathan Söderblom, en megastjärna i sin tid, teolog, språkforskare, ärkebiskop, ledamot av Svenska Akademien, arrangör av unik ekumenisk konferens i Stockholm och fredspristagare. I den imponerande boken återger hon Helges välskrivna efterlämnade papper. Här fann *Omi*

Söderblom gripande och starka texter om Helges trassliga liv som skådespelare, resenär och telegramredaktör på TT och hans slutliga sammanbrott. Hans livslånga beroende av föräldrarna och upplevelsen av att vara familjens svarta får och avvikande blir gripbart i hans berättelse. I boken kompletteras Helges egna texter och *Omis* bakgrundsbeskrivning med brev till och från föräldrar, syskon och andra släktingar samt tidningsklipp och utdrag ur sjukhusjournaler.

Som åhörare blev vi alla berörda och fick anledning att fundera över våra egna familjehistorier.

Världsberömda bläckplumpar i ständig utveckling

*Cecilia Kallenberg
berättade kunnigt
om
Rorschachtestets
historia och hur
tolkningen av de
tio bilderna kan
belysa personens
problematik.
Foto: A. Widén*

Cecilia Kallenberg, leg psykolog/psykoterapeut och lärare vid Svenska Rorschachföreningen, berättade att Herman Rorschach, Schweiz, inspirerades av en populär lek, vanlig kring förra sekelskiftet, där sällskapet skulle tolka ett hopvikt ark med pålagd färg. Herman Rorschach insåg användbarheten och hann innan sin tidiga bortgång utföra en stor empirisk studie. Hans bok utgavs 1921 och där ingår de 10 tavlorna som sedan dess används. Testet är apperceptivt – klienten tolkar och organiserar de relativt ostrukturerade bläckfläckarna på sitt eget sätt, vilket avspeglar hur klienten uppfattar, ser på och betar sig visavi andra och sin omgivning.

Efter år 2006 har ett nytt system skapats, Rorschach Performance Assessment, R-pas, som tillåter breddning och fortsatt utveckling av metoden.

Rorschachtestet är både objektivt och subjektivt, unikt och generaliserbart. Test, kodning, och mätvärden följer visserligen en standardiserad mall men psykologens tolkande insats behövs för att integrera alla sidor i metoden. Områden okända, omedvetna eller tankeinnehåll, utsatt för ”försvar”, får giltigare beskrivning än vid självskattning. Metoden ger därför en bättre bild av faktiska förmågor och används framgångsrikt bland personer som söker sig till komplexa yrken inom exempelvis armén samt för att tydligare upptäcka om en person är benägen att begå självmord.

Cecilia Kallenberg redogjorde snabbt för viktiga sidor av personligheten som Rorschach kan belysa enligt olika skalor i testmaterialet. Samband som hög anpassning till gruppnormer, övervikt, alkohol/narkotikamissbruk, mått på tillit och självständighet, ansvarstagande och självkänsla synliggörs liksom förmågan att organisera olika psykiska upplevelser till meningsfulla sammanhang.

Som avslutning beskrev Cecilia Kallenberg en utredning på en yngre man, uppvuxen under svåra omständigheter och med social problematik, diagnostiserad som ADHD som sjuåring. Hon redovisar hans svar på några

Rorschachtavlor, vilket visar hur tolkningsprocessen går till. Testet ger förståelse för hans känsla av utsatthet, hans önskan att bli sedd och bekräftad samt hans svårighet att hantera känslor och att suicid ses som en möjlig väg ut.

Cecilia Kallenbergs sakliga och kunniga beskrivning gjorde att vi kände oss berikade av såväl innehåll som framförande.

Poul Bjerre Sällskapet på Bokmässan

Jag fick förtroendet att presentera Poul Bjerre på årets bokmessa i Göteborg. Jag höll ett halvtimmeslångt anförande på en scen i ett hörn av den gigantiska mässlokalen. En skara om sju äldre personer satt och lyssnade. Efteråt kom några fram och pratade och jag fick sälja några av de medhavda böckerna. Jag fäste mig främst vid en man som nämnde att han hemmavid har såväl en skulptur som en målning av Bjerre. Skulpturen föreställer hans mormors mor Emma Fürstenberg, som även finns på Vårstavi.

Carsten Cedegard

Donera till forskning om terapi?

Stiftelsen Vårstavis stipendium i forskning om psykoterapi välkomnar donationer för kunna delas ut i framtiden. Gåvor för ändamålet kan sändas till Stiftelsens bankgirokonto i SEB med nummer **5201 102 049-2**. Märk inbetalningen "Poul Bjerre Stipendiet".

Stiftelsens ändamål, enligt Poul Bjerre (från sajten www.varstavi.se)

"Befordra vetenskaplig forskning inom psykoterapins område och dess praktiska tillämpning ävensom att verka för därvid framkommande arbetens spridning samt att förvalta de medel, som för detta ändamål ställs till dess förfogande "

Poul Bjerre Sällskapets program:

♥ **Lördag 2 december kl. 13.30**

Adventsfirande. Musiklärare Hanna Malecki och hennes musicerande barnkör från Tullinge återkommer. Adventskaffe.

Poul Bjerre Sällskapets program äger rum lördagar kl. 13.30 på Vårstavi. Efter programmet serveras kaffe/te och bröd. Kostnad för föredrag och kaffe är 100 kronor, medlem 80 kronor. Möjlighet finns att köpa böcker och kort. Numera kan gäster betala med kort.

♥ **Söndag 21 januari 2018 kl. 14.00**

I samverkan med Grödinge Hembygdsförening välkomnas Elisabeth Svalin Gunnarsson till Vasastugan vid Vårstavi. Hon berättar om sin bok om Karin Bergöö Larssons trädgård på Sundborn. Entré inkl. kaffe är 100 kr/pers. Vi visar sedan Vårstavi invändigt från ca 15.30. Kostnad 20 kr/pers.

Vårstavi, Nynäsvägen 4 i Vårsta ligger till vänster, ca 200 m från rondellen i Vårsta C. Från Tumba C reser man med buss i riktning Bremora, hållplats Vårsta. Har du frågor ring *Anita Widén* 070/1171154 eller mejla anita.widen@gmail.com